

Kopsoli

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

Iznāk no 1954. gada

2007. gada novembris Nr. 24/25 (947/948)

www.Ins.lv

Cena 40 santīmi

Šajā numurā

- 1. — 2. lpp. Atkal svētki — Daugavpilī, Ventspilī, Liepājā
- 3. lpp. Turpinās stāstījums par pasaules nedzirdīgo forumu Spānijā
- 4. lpp. Valmieras skolā — jauns projekts
- 5. — 7. lpp. Intervijas ar cienjamiem LNS Goda biedriem Intu Ubarsti un Viktoru Joņinu
- 8. lpp. Par apaļo gadskārtu jubilāru saietu «Rītausmā»
- 9. lpp. Kā klājas LNS nekustamiem īpašumiem
- 10. lpp. Saruna ar Lauru — Austrumu cīņu čempioni
- 11. lpp. Nedzirdīgie jaunieši Eiroparlamentā, Strasbūrā
- 12. lpp. Pašdarbnieki Lietuvā. Redakcijas uzruna lasītājiem. Sludinājumi. Līdzjūtības.

Biedrības — jubilāres: Piecgades zaudējumi un guvumi

Ilze Kopmane

Šogad arī daugavpilieši pulcējās savas biedrības sešdesmitgades svinībās, lai atskatītos uz gājumu 5 gadu garumā kopš iepriekšējās jubilejas.

Toreiz, pirms 60 gadiem...

...1947. gada 8. jūnijā kāda biedra — P. Ivdra dzīvoklī sanāca kopā 55 nedzirdīgie cilvēki, lai apvienotos kopīgā organizācijā. Par savas nodaļas vadītāju ievēlēja P. Čapuli (vēlāk šos pienākumus pildīja P. Pavlins, I. Ostrovskis, S. Sīņņejevs, patlaban — E. Čaika).

Un tā pāris gadus šis dzīvoklis reizē bija arī vieta pasākumiem, līdz izdevās noīrēt telpas citur. Bet 1959. gadā klubs iekārtojās jauniegūtajā ražošanas korpusā Viestura ielā 58, kur rosīga kultūras dzīve risinājās daudzus gadus līdz pāriešanai uz pašreizējo mītnes vietu — Mihoelsa ielā...

Biedru skaits sākotnēji strauji auga, 80. gados sasniedzot gandrīz 200.

To īpaši veicināja tas, ka cilvēkiem bija iespēja strādāt savā biedrības uzņēmumā nedzirdīgo kolektīvā labos apstākļos.

Kultūras darbā liela nozīme bija arī kluba vadītājam J. Vaivodei (no 1960), toreizējiem aktīvistiem: A. Stapkēvičam, Č. Slavinskim, V. Joņinam, V. Gurai, L. Jefimovam, H. Arntam, V. Vavilovai, M. Purvinskai u.c.

Tagad, pēc 60 gadiem...

Patlaban Daugavpils biedrībā ir 125

biedru. Priekšsēdētājai Elvirai Čaikai ir liela pieredze kluba vadītājas darbā. Lūk, viņas pārdomas par aizvadīto 5 gadu posmu, uz ko atskatījās sapulcējušies biedri.

«Šis laiks mums biedrībā bija ļoti nozīmīgs, piepildīts ar dažādiem — gan priecīgiem, gan bēdīgiem — notikumiem un pārdzīvojumiem. Pietiek atcerēties kaut vai ugunsgreķu un izpostītās telpas, pārcelšanos uz citu mītnes vietu, pēc tam remontu un priecīgo atgriešanos savās mājās.

Pa vidu tam daugavpilieši vienmēr ir aktīvi piedalījušies visos lielajos LNS pasākumos — festivālos, koncertos un tieši šajos gados iesaistījušies arī lielo ES projektu realizācijā.

Mūsu labākais guvums, protams, ir jaunā pieredze, un tagad vārds «projekts» jau vairs neizraisa tādu nesapratni un satraukumu, kā tas bija sākumā. It īpaši

tāpēc, ka tieši projektu rezultātā mūsu klubs tika atjaunots un labiekārtots, mūsu ļaudis varēja piedalīties daudzos interesantos pasākumos, izbraukumos, apmācībās. Bet joprojām mana lielākā vēlme ir, lai ceļu uz klubu atrastu vairāk jauniešu.

Sagaidot jubileju, esam priecīgi arī par to, ka LNS ir izdevies

vienoties ar nomniekiem un arī l stāva telpas izremontētas.

Arī Ventspilī svētki

Ventspils savas gadskārtas skaita no 1952. gada 14. septembra, kad divi desmiti biedru nolēma apvienoties kopīgai darbībai. Par vadītāju toreiz ievēlēja M. Valtu (līdz 1965. gadam).

Redzama izaugsme sākās 1957. gadā, kad tika iegūtas savas telpas un biedru skaits palielinājās līdz simtam. Dibinājās pirmorganizācijas (grupas) Valdemārpilī, Aizputē, Kandavā, Talsos, arī pilsētas uzņēmumos, kur strādāja vairāk nedzirdīgo (Ventspils Koks, Rīgas apģērbs filiāle).

Atkal savās izremontētās telpās Daugavpilī (2006)
I. Kopmanes foto

Arī Ventspilī...

Arvien vairāk biedru iesaistījās pašdarbībā – daiļlasīšanas, deju un drāmas kolektīvā; arī sportā, jau piedaloties skatēs, sacensībās, spartakiādēs.

Liels notikums bija jaunuzceltā māja, kas nonāca ventspilnieku rīcībā (1963). Kultūras plauksme sākās, kad par kluba vadītāju sāka strādāt Vija Šaberte, vienlaikus biedrības līdera godā nonākot Vitautam Šabertam.

Vairāk nekā desmit gadus šie cilvēki ar aktivistu kodolu – V. Indriksoni, V. Gregori, I. Pāzi, A. un G. Kokiniem, G. Dāvidu u.c.

vairoja biedrības labo slavu un izpelnījās godu būt par paraugu pārējām biedrībām. Tieši tur notika pirmais LNB kultūras darbinieku seminārs (1974). Tika gūtas uzvaras LNB pašdarbības skatēs, sporta sacensībās, aktieru grupas devās viesizrādēs.

70. gadu vidū nomainījās biedrības vadība, un spraigais darbs atslāba, samazinājās arī biedru skaits – līdz 42 patlaban. Biedrību ir vadījuši: I. Bergs, A. Kokins, J. Uļjanova, no šī gada – R. Cīvkunova. Viņa stāsta: «Savu 55. gadskārtas svētkus bijām iecerējuši nedaudz savādāk – ar izbraukumu kuģīti» Hercogs Jēkabs», bet lielā vēja dēļ to nācās atcelt. Toties jauks izdevās biedru saiets klubā ar pašdarbinieku uzstāšanos: O. Cīvkunova pantomīmas ainas; K. Mitenbergas melodeklomācijas; S. Rutkovska klaunādes. Liekas, biedri bija apmierināti. Paldies tiem, kas man palīdzēja, — I. Rutkovskai, V. Gregorei, A. Celmai, K. Celmam, K. Miten-

bergai, A. Kokinam, O. Cīvkunovam. Un paldies visiem apsveicējiem!

Biedrību vadu neilgu laiku un priecājos, ka mums kopā izdodas noorganizēt kādu jauku pasākumu. Vasaras nogalē mums bija jauniešu turnīrs volejbolā – pie jūras. Grūtā sacensībā ar dzirdīgo komandu izcīnījām uzvaru. Mūsu biedrību pārstāvēja K. Mitenberga, A. Celma, K. Celms, S. Adamovičs, O. Cīvkunovs.

Mani ļoti iepriecina tas, ka arvien biežāk klubā parādās jaunieši. Viņi nāk ar savām idejām un palīdzību. Tas nozīmē, ka mums ir nākotne, ka esam vajadzīgi citam.»

Pateicība

Paldies visiem, kas mūsu svētkus padarīja skaistus ar veiktiem darbiem, vēlējumiem, dāvanām. Paldies arī tiem biedriem, kas ikdienā vienmēr gatavi palīdzēt dažādos darbos, sniegt atbalstu, piedalīties visā, kas notiek biedrībā: J. Dimitrijevai, V. Tihonei, D. Filipovai, I. Čaikam, A. Anspokam u.c.» – tā teic Elvīra Čaika jubilejas noskaņās. ▲

Nomainās kluba vadītāja

Ilze Kopmane

3. oktobrī RH centrā Rīgā visi klubu vadītāji un daži pieaicinātie sirsnīgā gaisotnē vēlēja labu atpūtu un krietnu veselību savai ilggadīgajai kolēģei Smiltenes biedrības kluba vadītājai Dzintrai Herbstei.

Dzintra biedrības kultūras darbā nostrādājusi vairāk nekā 30 gadus, no kuriem lielu daļu bijusi arī priekšsēdētāja. Nu nolēmusi nodot kultūras darbu savai labajai līdzšinējai palīdzēi Lidijai Šilinska, pati joprojām palikdama biedrības vadībā.

Lidija Šilinska: «Kluba sāku apmeklēt, vēl maza meitene būdama, tāpēc šis darbs man pazīstams. Turklāt varēšu prasīt padomu arī Dzintrai.

Tagad tuvākais uzdevums saistās ar pārceļšanos un iekārtošanos citās telpās. Tālāk redzu, ka nepieciešami pārkārtojumi arī tiešā darba saturā, lai piesaistītu jauniešus. Tie varētu būt sporta pasākumi, aktivitātes plašākā sabiedrībā, ārpus kluba.»

Jaurīte Groma: Domāju, ka Lidija tiks ar darbu galā. Tikai viens piemērs! Esmu viņu iepazīsusi kā aktīvu cilvēku, kas regulāri seko

visiem jaunumiem politikā, sadzīvē utt. Un labprāt informē par tiem arī citus.

Kolēģi vēlēja labas sekmes savai jaunajai darba biedrenei.

Pateicība

No visas sirds šajā saulainajā rudenī pateicos par apsveikumu 25 gadu darba jubilejā un aizvadot pensijā: Latvijas Nedzirdīgo savienībai, LNS laikrakstam «Kopsolī», LNS biedrību priekšsēdētājiem, Alūksnes, Gulbenes, Jaunpiebalgas grupām, Valkā dzīvojošiem biedriem un Svetlanai Papulei.

Ar cieņu jūsu Dzintra Ligita Herbste

Lilija Golubeva

Par godu

Nedzirdīgo dienai

Tajā rītā Liepājā lija stiprs lietus un ielas gājējus purināja brāzmais vējš, bet tieši pēcpusdienā atspīdēja saulīte – par godu mūsu svētkiem.

«Prieks redzēt, ka esat ieradušies tik koplā pulkā gan ko Kuldīgas, gan Saldus un Brocēniem,» sanākušos uzrunāja kluba

vadītāja Gundega Paņko. Viņa pastāstīja par nedzirdīgo dzīves jaunumiem un padarītiem darbiem.

Tika sveikts biedrībā jaunuzņemtais Enriko Vācis ar ziediem un sirsnīgiem aplausiem, novēlot, lai viņš, tāpat pārējie jaunieši, aktīvi piedalītos pasākumos, iesaistītos pašdarbībā un sportā, negaustos par to, ka klubā garlaicīgi.

Jauniešiem ir visas iespējas darboties un mainīt, uzlabot, pilnveidot visu, kas notiek, — pasākumos, sportā utt. Prasības aug, bet ir arī iespēja attīstīties un pašiem ar savu izdomu padarīt dzīvi interesantāku sev un pārējiem.

Pēc tam sarīkojuma dalībnieki devās apskatīt izstādi «Škautra». Pēc izstādes visi kopā nofotografējami. Interesantā tikšanās, pārrunas, atmiņas tālāk risinājās pie kafijas galda.

Liels paldies par rūpēm vadītājai G. Paņko, kā arī par telpu sarunāšanu A. Ādam-sonam. Lai izdodas šādi labi notikumi arī turpmāk. Par tiem mūsu pateicība organizatoriem no sirds!

Pasākumā dzima ierosinājums. Lūk, kāds! Latvijas Nedzirdīgo savienība varētu atzīmēt labākos biedrus ar goda nosaukumu «Gada cilvēks — 2007». Varbūt tādu aptauju varētu veikt «Kopsolī»? ▲

PNF kongress: Uzmanības centrā — zīmju valoda

Edgars Vorslovs, teksts un foto
(Sākumu skat. «KS» nr. 22./23.)

Trešā diena – viss par tehnoloģijām

Kongresa trešā diena iesākās ar Tehnoloģiju un pieejamības komisijas plenārsēdi. Ar pamata ziņojumu «Pasaules uzcelšana priekš ikviena caur sadarbību» uzstājās somu Antti Raika no Helsinku universitātes. Viņš atzīmēja tehnoloģiju svarīgo lomu nedzirdīgo izglītībā, komunikācijā, kultūrā, informācijas pieejamībā un apmaiņā ar to, kā arī uzsvēra to potenciālu, nodrošinot iespējas panākt nedzirdīgajiem vienlīdzību sabiedrībā.

Klātesošie tika iepazīstināti ar biotehnoloģijas un nanotehnoloģijas iespējām, kurām nākotnē būs liela loma sabiedrībā un kas ietekmēs nedzirdīgo kopienu.

Citi lektori iepazīstināja ar informācijas tehnoloģiju (IT) ietekmi uz nedzirdīgo dzīvi to izmantošanas iespējām – datorkursi zīmju valodā, komunikācijas iespējas dažādos veidos – sākot ar SMS un beidzot ar MSN, tālmācības iespējas. Spāņi iepazīstināja ar izstrādāto «virtuālo nedzirdīgo pilsētu Metropolis», tas ir kaut kas līdzīgs mūsu draugiem.lv Jāsaka, ka visas šīs tehnoloģijas lielākā vai mazākā mērā ir pieejamas Latvijā, tikai — jo jaunākas un modernākas iespējas, jo tās dārgākas.

Šajā dienā darbu uzsāka arī Garīgās veselības komisija. Ar pamata ziņojumu «Garīgā veselība un nedzirdība mainīgajā pasaulē» uzstājās psihiatre Ines Sleeboom no Leidenes universitātes medicīnas skolas (Nīderlande). Viņa stāstīja par nepieciešamību psiholoģiskās palīdzības punktos nedzirdīgajiem personāla štatos iekļaut profesionāļus, kuri pārvalda zīmju valodā un labi pārzina šī kontingenta specifiku. Viņa atgādināja: lai nodrošinātu vajadzīgo emocionālo un atmiņas attīstību nedzirdīgajiem bērniem, ļoti svarīga ir agrīna nedzirdības diagnoze.

Vēl šajā dienā darbu uzsāka Medicīnas, biotehnoloģijas un bioētikas komisija.

Ar pamata ziņojumu par bioētiku un biotehnoloģijām uzstājās Teresa Blankmeyer Burke no Gallaudetas universitātes. Tika uzdoti dažādi jautājumi: *Kādu labumu biotehnoloģija dos nedzirdīgo sabiedrībai? Vai tā ir savienojama ar kohleāriem implantiem un zīmju valodu?* Lektore izteica cerību, ka biotehnoloģiju attīstība diskusiju rezultātā veicinās nevis dažādu kopienu izskaušanu,

bet uzplaukšanu.

Citi lektori analizēja sociālās zinātnes teorijā pastāvošo divu modeļu — medicīniskā un sociālā — ietekmi uz nedzirdību. Tika atzīmēts, ka lielu pārsvaru uz nedzirdīgo bērnu vecāku vidū gūst medicīniskais modelis, jo tam ir spēcīgs lobijs medicīņu vidū. Nedzirdīgajiem vajadzētu informēt sabiedrību par sociālo modeli, jo tas veicina toleranci, atzīst dažādību un pastāvību.

Ceturrtā diena – par jaunattīstības valstīm

Kongresa ceturrtā diena iesākās ar Jaunattīstības valstu komisijas plenārsēdi. Dānis Asger Bergmann iepazīstināja ar PNF organizēto palīdzību nedzirdīgajiem dažādās valstīs. Šeit tika analizēta sniegtā palīdzība Albānijai, Kosovai un Madagaskarai, ko sniegušas Ziemeļvalstu nedzirdīgo organizācijas. Albānijā un Kosovā strādā somi, pieaicinot biroja darbinieku PNF Colin Allen no Austrālijas (viņš bija orgkomitejas vadītājs PNF kongresam, kas 1999.gadā notika Austrālijā). Uzstājās ziņotāji ne tikai no attīstītajām pasaules valstīm, bet arī no Etiopijas, Kostarikas, DĀR, Ekvadoras.

Piektā diena – viss par zīmju valodu

Šī diena iesākās ar Zīmju valodas komisijas plenārsēdi. Ar pamata ziņojumu «Zīmju valoda: draudzīga valoda» uzstājās doktors Angel Herrero no Alikantes universitātes. Spāņijas profesors kvalificēja zīmju valodu kā instrumentu kultūru transmisijai un zināšanu ieguvei, stāstīja par to, cik svarīgi ir izpētīt zīmju valodu, sekot tās izmaiņām lingvistiski.

Šajā plenārsēdē ar savu ziņojumu «Salīdzinošs pētījums par zīmju valodu postpadomju valstīs» uzstājās Krievijas pārstāves Tatjana Davidenko un Anna Komarova. Viņu ziņojumam cauri strāvoja pamatdoma, ka visu postpadomju valstu zīmju valodas pamatā ir krievu zīmju valoda, jo visās valstīs zīmes ir ļoti līdzīgas.

Kad šajā kontekstā tika pieminēta arī Latvija un Lietuva, klātesošie latvieši tam nu

gan nepiekrita. Bet neiesim jau strīdēties ar lielummānijas pārņemtājiem.

Arī citi lektori iepazīstināja ar dažādiem pētījumiem par zīmju valodu, mācīšanas metodēm, šīs valodas popularizēšanu, veidojot datu bāzes internetā.

Sestā diena – daudzpusīgas iespējas

Pēdējā kongresa diena, kad turpinājās dažādu speciālo komisiju sēdes. Vēl kongresā darbojās sieviešu, senioru, tulku, nedzirdīgo — neredzīgo, lesbiešu — geju, biznesa komisijas.

Visu kongresa laiku darbojās kinozāle, kurā varēja noskatīties dažādas filmas par nedzirdīgajiem un nedzirdību, vienā zālē darbojās izstāde, kurā varēja iepazīties ar firmu piedāvājumiem nedzirdīgajiem – tehniskajiem palīgīdzekļiem, komunikācijas tehnoloģijām, zīmju valodas mācību materiāliem. Nedzirdīgie mākslinieki piedāvāja savus darbus, kuru pamatā bija zīmju valodas izteiksmes līdzeklis – roka.

Vakarā Madrides arēnā notika noslēguma bankets.

Septītā diena – noslēgums

22. jūlijā puse dienas bija veltīta bērniem, kas atbraukuši uz Madridi no Bērnu nometnes. Ar viņiem tikās PNF prezidents M.Jokkinen.

Dienas vidū notika arī dievkalpojums, kurā piedalījās dažādu ticību nedzirdīgie.

Pēcpusdienā noslēguma ceremonijā skatuvē kāpa goda viesi, kongresa orgkomitejas dalībnieki, PNF valde, brīvprātīgie. Klātesošie ar aplausiem pateica «paldies»!

Izskanēja pateicības vārdi pasākuma

sponsoriem. Starp citu, Spānijas Nedzirdīgo konfederācijas labdarības fonds veltīja līdzekļus tam, lai nedzirdīgie no Latīņamerikas, Āfrikas un Āzijas varētu atbraukt uz Madridi. Vispār Spānijas Nedzirdīgo konfederācija ar Spānijas valdības un dažādu fondu palīdzību spēja nodrošināt finansiālo palīdzību nedzirdīgajiem no 64 jaunattīstības valstīm, kā rezultātā 120 cilvēkiem radās iespēja piedalīties kongresā.

ASV Nedzirdīgo nacionālās asociācijas prezidente pasniedza PNF čeku par 25 tūkstošiem dolāru.

Uz lielā ekrāna uzplaiksnīja foto momenti no kongresa norises dienām, ļaujot pakavēties atmiņās.

Pēc tam uz skatuves kāpa bērni, kas piedalījās nometnē. Viņi bija sagatavojuši aizraujošu priekšnesumu par tikšanās prieku

un zīmju valodu.

Pēc bērnu priekšnesuma PNF prezidents pasniedza dažādus PNF ordeņus cilvēkiem, kuri ar savu darbu veicinājuši nedzirdīgo problēmu risinājumu. Augstāko PNF godalgu piešķīra Spānijas Nedzirdīgo konfederācijai.

PNF prezidents iepazīstināja ar PNF rezolūciju, kas pieņemta šajā kongresā (tā pieejama www.wfdeaf.org).

Tad uz skatuves uznāca DĀR Nedzirdīgo savienības prezidente. Uz ekrāna reklāmas rullītis reklamēja 2011.gada kongresa norises vietu Durbanu un notika kongresa karoga nodošana DĀR.

Uz atvadām M.Jokkinen atcerējās Martina Lutera vārdus: «Man ir sapnis» un tālāk turpināja šo domu: «Un mums ir savi sapņi. Tie dod mums spēku un ticību. Mūsu

sapnis ir sasniegt reālas tiesības ar zīmju valodas palīdzību. Tad strādāsim kopā, lai piepildītu šo sapni dzīvē un lai nostiprinātu mūsu nedzirdīgo kopienu.» ▲

«Eiropa katram!»

Tā saucas lielā ikgadējā nedzirdīgo sasaukšanās un satikšanās gada nogalē, kad no visas pasaules ļaudis pulcējas kādā Eiropas vietā.

Šoreiz uz kopīgu gadumiju visi aicināti uz Vīni, kur paredzēta 3 dienu programma: Lielais salidojums «Vīnes jumti» un centrālais pasākums «Eiropa — katram».

Tuvākās ziņas par pieteikšanos internetā.

Valmieras skolā: Jauns projekts izglītības darba uzlabošanai

Ruta Paegle, teksts un foto

Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātskolā — attīstības centrā sācies darbs pie jauna Eiropas Sociālā fonda atbalstīta projekta «Atbalsts vājdzirdīgu jauniešu integrācijai izglītības sistēmā, sabiedrībā un darba tirgū».

Projekta mērķis ir uzlabot mācību vidi un apmācības kvalitāti atbilstoši vājdzirdīgo jauniešu specifiskām vajadzībām, sekmējot integrāciju kopējā izglītības sistēmā, pilnveidojot arī viņu sociālās un darba iemaņas.

Projekta galvenie rīcības virzieni ir:

✓ vājdzirdīgu jauniešu izglītības kvalitātes paaugstināšana, pilnveidojot mācību priekšmetu speciālās pamatizglītības programmas un mācību materiālus,

✓ jauniešu dzirdes uztveres un sociālo, un darba iemaņu attīstīšana,

✓ vispārīzglītojošo izglītības iestāžu pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveidošana.

Projekta īstenošanas laiks ir viens gads (no 2007. gada 5.augusta līdz 2008. gada 31. jūlijam). Tas ir samērā īss laika posms tik lielām iecerēm, tāpēc visam skolas kolektīvam ir darba pilnas rokas.

Lai šos mērķus sāktu īstenot, 12. septembrī skolā notika metodiskās padomes sanāksme, kurā pedagogi apsprieda jautājumu par mācību līdzekļu apkopošanu un izdošanu, programmu veidošanu (*attēlā*). Katram skolotājam ir savākts plašs materiālu klāsts, kurš tiek izmantots darbā, lai bērni ar

dzirdes traucējumiem pēc iespējas labāk apgūtu mācību vielu, ko paredz pamatizglītības standarts. Vājdzirdīgam bērnam, lai prasmes un iemaņas tiktu nostiprinātas, ir nepieciešams daudz vingrināties, atkārtot jau iegūtās zināšanas. Tas nozīmē, ka skolotājam mācību materiālu izvēlei, atlasībai, veidošanai jāpieiet ar lielu atbildību.

Mācību materiāliem jābūt vizuāli skaisti noformētiem, jo bērns dzirdes zudumu cenšas kompensēt ar redzes uztveri. Projekta darba gaitā mācību materiāli tiks apkopoti, izveidoti uzdevumu krājumi dažādos mācību priekšmetos, individuālajam darbam (te bērni mācās pareizi runāt un attīsta dzirdes uztveri).

Lai šo darbu sekmīgāk varētu veikt, metodiskās komisijas sanāksmē piedalījās Kocēnu pamatskolas skolotāja Māra Filatova. Viņai ir liela pieredze mācību grāmatu un citu mācību materiālu sastādīšanā un sadarbībā ar izdevniecībām. Viņa pastāstīja par izdodamo materiālu galvenajām prasībām gan no saturiskās, gan tehniskās puses. Veidojās dialogs, kurā projekta darbā iesaistītie pedagogi guva ieskatu par eizam darba sākumam.

Skolotāji interesējās ne tikai par uzdevumu un vingrinājumu krājumu veidošanu, bet arī par mācību grāmatu izdošanu skolēniem ar dzirdes traucējumiem. Skolēni tagad mācās no vispārīzglītojošo skolu mācību līdzekļiem, kuri neatbilst surdopedagoģijas prasībām, bieži vien tur izklāstītā mācību viela bez skolotāja «rediģēšanas» nav saprotama. Projekta darbs paredz iespējas izdot piemērotas mācību grāmatas.

Lielu darbu no pedagogiem prasīs arī speciālās pamatizglītības programmu pilnveidošana un izdošana. Arī te lieti noderēja kolēģes Māras Filatovas uzmundrinošais vārds un padoms. Labu veiksmi visiem pedagogiem!

Projekta pirmā darba tikšanās bija veiksmīga un darboties aicinoša. Darbs gan prasīs no skolotājiem lielu slodzi, bet rezultāts ļaus uzlabot mācību vidi un apmācības kvalitāti bērniem ar dzirdes traucējumiem, kuriem tas ir īpaši vajadzīgs. ▲

Projekts «| = | + |»

Publikācijas par LNS izcilākajiem cilvēkiem

LNS Goda biedri

Daliņš viņu atrada nošautu pie Dīvala kapiem. Tēvu bija nogalinājuši bolševiki, kuri bija prasījuši viņam atslēgt veikalu un atdot

Šajās mājās Inta aizvadīja brīnišķīgus gadus. Kopā ar tēva māsas bērniem un kaimiņu bērniem tika spēlētas dažādas spēles un darīti visādi nedarbi. Inta stāsta, ka sazināšanās ar citiem bērniem notikusi brīvi, jo viņa labi lasījusi no lūpām. Nedzirdību viņa nemaz neizjutusi kā traucēkli.

Nedzirdēja kopš dzimšanas

Intai bija divi mēneši, kad māte konstatēja, ka viņa nedzird. 17 mēnešu vecumā to apstiprināja arī ārsti, teikdami, ka viņai ir pamiris dzirdes nervs. Māte domā, ka tam par iemeslu varētu būt viņas atmuģuriskais kritiens uz akmeņiem divas dienas pirms dzemdībām. Intas rados nav neviena nedzirdīga cilvēka.

Laimīgais laiks «Milkās» neturpinājās ilgi. 1949.gadā uz Sibīriju izsūtīja tēva māsas ģimeni. Turpmākos gadus Kamerādu ģimene dzīvoja pie tēva mātes «Atvaru» mājās turpat Rencēnu pagastā. Inta tur nodzīvoja līdz Valmieras Kurlmēmo skolas beigšanai.

Čakla un zinātkāra mācībās

1942./1943. mācību gadā Inta sāka iet Valmieras Kurlmēmo skolas sagatavošanas klasē. 1953.gadā viņa pabeidza skolu kā izcilniece – visas 10 klases viņa bija apaļa teicamniece. Intai ļoti patika matemātikas un īpaši ģeogrāfijas stundas, jo skolotājs Jānis Madarājs prata interesanti stāstīt. Vēl Intu ļoti pievilka rokdarbu stundas, sevišķi izšūšana un aušana. Viņa iemācījās aust galdautus

un aizkarus. Intas labākie rokdarbi bija apskatāmi izstādē Valmieras kultūras namā 1952. gada Dziesmu svētku laikā.

Pēc skolas beigšanas māte mudināja Intu pārcelties uz Rīgu pie krustmātes. Viņa saprata, ka Rīgā viņas nedzirdīgai meitai ir lielākas iespējas mācīties un atrast piemērotu darbu nekā laukos.

Inta bija viena no pirmajiem nedzirdīgajiem, kas 1954./1955. mācību gadā uzsāka mācības Rīgas 23. strādnieku

Intas Ubarstes CV

Dzimusi 1936. gadā Valmierā

Mācības: Valmieras Kurlmēmo bērnu skola un Raiņa vakarskola

Darbs: 37 gadi trikotāžas ražošanas uzņēmumā — adītāja

Sabiedriskā darbība: Aktīva pašdarbniece — deju un drāmas kolektīvā, sportiste — slēpošana, riteņbraukšana u.c.

Pienākumi: 2002 — 2007 Vidzemes grupas vadītāja; bijusi Rīgas biedrības valdē; vada KC «Rītausma» pensionāru padomi.

Foto: no LNS muzeja arhīva

Inta visu dara ar sirdi un mīlumu

Inese Immure, teksts un foto

Inta Ubarste – klusa, bet neatlaidīga darba darītāja. Viņa ir bijusi aktīva mākslinieciskās pašdarbības dalībniece un laba sportiste. Ilgus gadus darbojusies Latvijas Nedzirdīgo savienības Rīgas biedrības valdē, joprojām vada kultūras centra «Rītausma» pensionāru padomi un rosās Jāņa baznīcas Luterāņu nedzirdīgo draudzē.

2002. gadā viņai piešķirts LNS Rīgas biedrības Goda biedra nosaukums, bet 2007. gadā apbalvota ar LNS Goda biedra nosaukumu.

Karš atņēma tēvu un mājasvietu

Inta Ubarste (dzim. Kamerāde) piedzima 1936. gadā Valmierā. Pirmie bezrūpīgie bērnības gadi aizritēja mājā, kas atradās tuvu Svētā Sīmaņa baznīcai. II Pasaules karš atņēma Intai tēvu. Viņas tēvs Rūdolfs strādāja šujmašīnu un velosipēdu rezerves daļu veikalā «Lippert». 1941. gada 4. jūlijā tēvu kāds aizveda no mājām, un viņš vairs nepārnāca. Slavenais soļotājs Jānis

atslēgas. Tēvs tās nebija devis. Māte vēlāk veikala atslēgas atradusi iebāztas malkas grēdā. Bija nogalināti vēl divi valmierieši, tāpēc bērēs piedalījās ļoti liels skaits pavadītāju. Intai ir saglabājies Valmieras avīzes «Tālava» numurs) ar tur ievietoto viņas tēva bērū fotogrāfiju. Māte palika viena ar trim bērniem – Intu, viņas māsu Rudīti un brāli Aivaru. Bērņus palīdzēja audzināt mātes māsa, Intas krustmāte.

Nākamo triecienu Kamerādu ģimene saņēma 1944. gadā, kad frontes dēļ tika nopostīta trešdaļa Valmieras un izdega tās centrs, tostarp arī viņu māja. Turpmāk ģimene dzīvoja Valmieras apriņķa Rencēnu pagasta «Milkās», kas piederēja tēva mātai.

Foto: No LNS muzeja

Intai teātra izrādēs bija mazās lomiņas (vidū)

jaunatnes vidusskolā, lai apgūtu parasto skolu 5.—7. klases programmu. Toreiz Valmieras Kurlmēmo skolas 10.—gadīgā mācību programma atbilda dzirdīgo skolas 4 klasēm. Inta uzskata, ka jaunā skola iemācīja domāt, stāstīt mācību vielu saviem vārdiem. Lai gan Valmieras skolas skolotāji mācīja labi un stingri, no skolēniem galvenokārt prasīja mehānisku mācību satura atcerēšanos. Pēc izglītības reformas XX gs. 60. gadu vidū Intai nācās vēl vienu gadu mācīties Rīgas Raiņa 8. strādnieku jaunatnes vidusskolā (tagadējā Raiņa vakarskolā), lai iegūtu atestātu par pilnu pamatskolas programmas apguvi. Mācības vidusskolā viņa nevēlējās turpināt, jo «nākotnē tāpat par priekšnieci nebūšu».

Noadīja visu savu darba mūžu

Inta uzskata, ka viņas dzīves gājums ir līdzīgs Nedzirdīgo savienības aktīvistes Rasmus Kurēnas, kas ir viena no tuvākajām draudzenēm, dzīves ceļam: «*Ilgus gadus abas strādājām trikotāžas kombinātā «Māra» par adītājām. Tā bija mana vienīgā darba vieta. Tur nostrādāju 37 gadus — līdz aiziešanai pensijā.*» Patiesībā Inta sapņoja par audējas darbu, bet sagadījās tā, ka izvēlētajā darbavietā nebija brīvas audējas vietas. Viņai ieteica pamēģināt adītājas darbu. Un Inta iemīlēja šo darbu. Viņai laimējās, jo bija ļoti labs darba kolektīvs, dzirdīgie darbinieki ar cieņu izturējās pret nedzirdīgām strādniecēm.

Dejošana, teātris, sports

Inta kopā ar Rasmu Jāņa sētas klubīnā dejoja tautas dejas, spēlēja teātri un deklamēja dzejoļus, brauca viesizrādēs. Teātri viņai gan esot bijušas mazas lomas. Pirmā loma bija izrādē „Vissvarīgākais”. Vēlāk nāca lomas iestudējumos «Atpūtas diena», «Ledusskapis», «Sieviešu klostēris» u.c. Tautas dejām veltīti desmit gadi.

Inta saņēmusi daudz goda rakstu un diplomu par sniegumu un panākumiem dažādās mākslinieciskās pašdarbības

skatēs, kā arī nedzirdīgo vasaras un ziemas spartakiādēs un meistarsacīkstēs. Reiz viņa ieguvusi 1. vietu slēpošanā, 2. vietu slaloma slēpošanā un 3. vietu ritenbraukšanā.

Mierīgā mājas dzīvē

1972.gadā Inta apprecējās, tādēļ pārtrauca aktīvās pašdarbnieces un sportistes gaitas un uzsāka mierīgu mājas dzīvi. Ar savu vīru Andri viņa iepazīnās, mācoties Raiņa skolā. Nesen tika nosvinēta viņu 35 gadu kopdzīves jubileja. Intas vīrs ir viens no pirmajiem nedzirdīgajiem Latvijā, kas 1974. gadā ieguva autovadītāja tiesības. Ubarstu pārim ļoti patīk ceļot ar mašīnu. Andris ir aizvedis sievu uz daudzām skaidrām vietām. Viņi joprojām ar sajūsmu atceras «Kopsolī organizēto» ekskursiju uz Parīzi.

Kopā ar dzīvesbiedru

Pēdējos gados viņiem gan nesanāk doties tik tālu, jo, pensionāri būdami, vairs nevarot atļauties.

Un tagad — aktīva rosišanās

Intas aktīvā rosišanās Nedzirdīgo biedrībā atsākās, aizejot pensijā. Viņa sāka darboties Rīgas Nedzirdīgo biedrības valdē, Vidzemes priekšpilsētas nedzirdīgo grupas padomē, bet 2002.—2007. gadā pildīja šīs grupas priekšsēdētājas pienākumus. Enerģiskā Inta turpina vadīt kultūras centra «Rītausma» pensionāru padomi. Ar saviem aktīvistiem viņa katru gadu sarīko Lieldienu un Ziemassvētku pasākumu, kopā ar tulku — sociālās palīdzības organizatori Jautrīti Gromu organizē ekskursijas pa Latviju. Piemēram, šovasar Rīgas nedzirdīgie

pensionāri apskatīja Cēsis, Ainažus un Salacgrīvu.

Viena no Intas tuvākajām līdzgaitniecēm Jautrīte Groma viņu raksturo kā neatlaidīgu un kļu darbarūķi. Inta labprāt uzņemas dažādus pienākumus. Viņa ir izpalīdzīga — ja kāds ko palūdz, vienmēr cenšas palīdzēt. Ārēji kļusās Intas azartiskums izpaužas ekskursijās un dažādos izbraucienos — izskries un apskatīs visas vietiņas. Apbrīnojama ir viņas spēja uzturēt ciešas radu saites. Par spīti nedzirdībai, Inta ļoti labi saprotas ar saviem radiem. «*Inta visam pieiet ar mīlumu. Prot sevi nest, vienmēr labi izskatās un ir smaidīga,*» tā viņu raksturo Jautrīte.

Pie Intas brīvprātīgajiem pienākumiem vēl jāpieskaita darbošanās Jāņa baznīcas

Luterāņu nedzirdīgo draudzē, kur viņa rosās jau vairāk nekā desmit gadus. Draudze apvieno 40 nedzirdīgos cilvēkus. No oktobra līdz maijam dievkalpojumi tiek apmeklēti katru svētdienu, savukārt vasaras mēnešos — divas reizes mēnesī. Dievkalpojumi, ko pēdējos gadus tulko Sarmīte Šemiote, notiek kopā ar dzirdīgajiem.

Katru trešdienu Inta mēro ceļu uz nedzirdīgo kultūras centru «Rītausma», lai no-

klausītos «Jautrītes ziņas». Lai gan viņa lasa avīzes, tomēr tur vienmēr var uzzināt kaut ko jaunu un noderīgu. Jautrīte protot aizrautīgi stāstīt par notikumiem Latvijā un pasaulē.

Lūgta novērtēt nedzirdīgo cilvēku darbošanos mūsdienās, Inta saka paldies kultūras centra «Rītausma» direktorei Marutai Piterniecei par to, ka joprojām tiek organizēti pasākumi nedzirdīgajiem. Vienīgi žēl, ka «Rītausmai» nav tāda pievilksanas spēka kā vecajam klubīnam Jāņa sētā, kas spēja pulcēt vienkop jaunus un vecos.

««Rītausmai» ir jāpastāv, lai nedzirdīgajiem būtu vieta, kur pulcēties kopā un saturīgi pavadīt brīvo laiku,» tāds ir Intas Ubarstes vēlējums. ▲

Uz Nacionālo teātri

Latvijas Nacionālais teātris parakstījis sadarbības līgumu par tīrēšanas iekārtas dāvinājumu ar firmu «GE Money», kas šogad palīdz cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Nacionālais teātris kļūs par pirmo Latvijā, kur

izrādes būs pieejamas un saprotamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

Tagad Latvijas Nacionālais teātris no «GE Money» kā dāvinājumu ieguvis tīrēšanas iekārtu, kas dos iespēju arī cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem apmeklēt teātri un pilnvērtīgi baudīt šī teātra izrādes.

Latvijas Nacionālais teātris kļūs par pirmo latviešu teātri valstī, kas tīrēs savas izrādes dažādās valodās. Sāksim strādāt pie pirmās izrādes litru veidošanas, lai vienlaicīgi ar iekārtas svinīgo atklāšanu 10. novembrī varētu prezentēt arī pirmo tīrēto izrādi — «*Pepija Garzeķe*», norāda teātra direktors Ojārs Rubenis. ▲

Viktora Joņina CV

Dzimis 1932. gada 5. janvārī

Krāslavas rajona Robežniekos

Mācības: 1957. gadā beidzis Rēzeknes Kurlmēmo bērnu skolu

Darbs: No 1957. gada līdz pensijai — Daugavpils MRU

Sabiedriskā darbība: 1958 — 1960 Daugavpils nodaļas priekšsēdētājs un kluba vadītājs; ilggadīgs pašdarbības un sporta aktivists

1995. gadā piešķirts Goda biedra nosaukums

Daiga Delle

Krasās pārmaiņas - dzīve pie jūras!

Daudziem mūsu Goda biedriem vecāki bijuši strādīgi cilvēki. Droši varu galvot, ka bieži tieši strādīgiem, krietniem cilvēkiem izaug arī cienījama paaudze.

Tādi vecāki – zemnieki bija arī mūsu Goda biedram Viktoram Joņinam. Pārsteigums – no daugavpīlieša viņš nu pārtapis par zvejniekiemietu un tagad ir Rīgas biedrības biedrs. Nu viņam ir dzīve pie jūras. Vai nav idilliskas vecumdienas? Tomēr izrādās, ka abi ar sievu ļoti skumst pēc aktīvās dzīves, draugiem Daugavpilī. Zvejniekciema klusums, miers sākumā bijis gluži šokējošs. Vienīgais atzīstamais guvums — Zvejniekciemā ir svaigais jūras gaiss.

Dzīves rītausmā

Viktors dzimis 1932. gada 5. janvārī Krāslavas rajona Robežnieku pagastā. Viņam ir arī vecāka māsa. Zaudējis dzirdi 3 gadu vecumā no ausu saslimšanas.

1940. gadā sāka mācīties Laizānu Valsts kurlmēmo skolā. Bet jau 1943. gadā transporta trūkuma dēļ mācības nācās pārtraukt. Tad sekoja kara gadi, un tikai 1946. gadā varēja mācības atsākt, kopumā pabeidzot 10 klases, šai laikā mainot skolas, – sākumā Lūznavas, tad Maltas un Freimaņu skola. Kad 1957. gadā atvēra Rēzeknes kurlmēmo skolu, arī tur Viktors paguva mācīties, un tā 22 gadu vecumā pilna izglītība beidzot bija iegūta.

Protams, uz pašu uzņēmumu savu klubu!

Pēc skolas beigšanas vasara pagāja dzimtajos laukos. Bet jau decembrī Viktors iestājās darbā. Tāpat kā daudzi mūsu cienījamie ļaudis, viņš izvēlējās strādāt Daugavpils MRU un ātri vien apguva

grāmatsiešanas prasmi, vēlāk gan pievērsoties galdniecības darbiem.

Viktors stāsta, ka, bieži braucot no Daugavpils uz skolu Freimaņos, pa vilciena logu pamanījis, ka nedzirdīgo klubu.

Un tā 1952. gadā, satiekot pāris nedzirdīgu jauniešus, viņu iedrošināts, devies uz šo klubu. Tas esot noticis īstajā vietā un laikā, un viņš ar pilnu jaudu meties iekšā visos pasākumos.

Un tad tapa ģimene

Skaisto sievu Tatjanu (*interviju dienā man pretī sēdēja skaista, smaidīga kundze! aut. piez.*) 1960. gadā arī noskatīja MRU, kur viņa tikko bija sākusi strādāt par šuvēju. Viktors bijis tik neatlaidīgs, ka jau 1961. gadā tika svinētas kāzas. Vairākus gadus gan nācās irēt dzīvokli, līdz kā uzcītīgi un ilggadīgi MRU darbinieki varēja saņemt vienistabas dzīvokli Daugavpilī. Pēc kāzām kādi pieci gadi tika veltīti labiem ceļojumiem – redzēti Karpatī, Bulgārijā, Rumānijā u.c. Liels notikums toreiz bija pats pirmais brauciens uz ārzemēm LNS grupas sastāvā, ko viņi izpelnījās 1977. gadā kā vieni no uzņēmuma labākajiem strādniekiem. Joņinu pāris to uztvēra kā lielu godu un uzticību, jo toreiz robežas vēl nebija vaļā.

1966. gads laimīgs ar to, ka viņu laulību svētīja bērniņš – meitiņa Daina. Meita viņiem malacis – ne tikai dāvājusi 3 mazbērņus (15, 13 gadus veci puikas

un 3 — gadīga mazmeitiņa), bet arī ieguvusi augstāko izglītību. «Daina pertekti pārzina zīmju valodu, vienmēr palīdz mums! Arī mazbērni pa druskai apguvuši mūsu valodu, jūtam tādu cieņu no viņu puses! Uz klubu esmu mazos ņēmis līdz, tur tik klusi, pieklājīgi uzvedas ka prieks! Tagad

meita vada invalīdu bērnu namu Rīgā.»

Kā viņiem izdevās izaudzināt tādu jauku meitu

Tatjana stāsta, ka viegli nav bijis, jo vīrs kā aktīvs pašdarbnieks bieži un daudz laika pavadīja klubā, Toties Tatjana ar visu sirdi rūpējusies par mājas pavardu un visus spēkus veltījusi meitas skološanai. Nav laidusi pat ārā spēlēties, kamēr mājas darbi nebija atrādīti, vajadzīgās grāmatas lappuses izlasītas...

Kad meita paaugusies, tad jau viņa pati to visu gribējusi izdarīt pēc iespējas labāk. Sekmes vienmēr bijušas labas. Arī par studijām Rīgā meita izlēmusi pati. Arī tad Tatjana un Viktors aktīvi dzīvoja līdz meitas gaitām Rīgā, palīdzēja gan ar naudiņām, gan mazbērnu auklēšanu.

«Vasarās mūsu mājās vienmēr dzīvoja mazbērni. Braucām ar velosipēdiem uz ezeru un visu ko izdomāju, lai padarītu interesantas viņu vasaras. Mazbērni vienmēr lūdza, lai viņus ved pie mums, atceras Viktors.

Ar sieviņu Tatjanu jau 46 laulības gadi pavadīti. Lūk, veiksmes atslēga – ģimenes siltums!

Kā tad Viktors kļuva aktieris, dejojājs, sabiedriskais palīgs ?

«Tikko biju iestājies darbā MRU, mani tūlīt iesaistīja pašdarbībā. Bet mūsu laikos visi aktīvi spēlēja teātri, dejoja, tas bija kaut kā dabiski! Nekad neesmu bijis malā stāvētājs, man vajadzēja visur būt iekšā, visur būt noderīgam, palīdzēt! Teātrī bijām kādi 12 — 14 cilvēki. Darbojos arī pantomīmā, dejuju. Reiz skatē dabūjām 1. vietu, bet 2. vieta mums vienmēr bija! Mūžīgi! Man un mūsu cilvēkiem patika tas, ko darām, tāpēc arī viss izdevās! Maskava redzēta, citas brālīgās republikas izbraukātas...

1987. gadā Maskavā bija veiksmīgas

Viktors (no kreisās) lūgas mēģinājumā

viesizrādes. Es kā labākais pašdarbnieks no Daugavpils toreiz tiku iekļauts šajā braucienā Rīgas kolektīva sastāvā.

Toreiz bija maz izglītotu cilvēku. Man bija laba valoda, pateicoties stingrajai skolotājai Monikai Dzenei Freimaņu skolā.

Daugavpils biedrības vadītājs Pāvels Pavlins mani uzreiz ievēroja un pamazām sāka uzticēt dažādus pienākumus. Kad Pāvelu aizvīlēja uz Rīgu, spēju jau daudz ko izdarīt tāpat kā viņš. Tam biju labi sagatavots. Un tā no 1958. līdz 1960. gadam biju Daugavpils kluba vadītājs sabiedriskā kārtā. Biju arī arod biedrības līderis.

Kad par biedrības priekšsēdētāju ievēlēja citu, nācu talkā, kad viņš netika galā ar saviem pienākumiem. Beigās gan nācās sameklēt kādu citu labu cilvēku priekšsēdētāja amatam, un tā bija – Janīna Vaivode, dzirdīga skolotāja. Redzēju, ka viņa būs vērtīgs cilvēks un iemācīju viņai gan zīmju valodu, gan iepazīstināju viņu ar nedzirdīgo pašdarbību. Janīna tiešām bija zelta cilvēks, pat sestdienās, svētdienās strādāja klubā. Kluba pašdarbība un sabiedriskā dzīve zēla!

Pats 1958. gadā noorganizēju tūrisma braucienus ar velosipēdiem. Cik nu kuram

to velosipēdu tolaik bija, sanācām kopā 6 cilvēki un nobraucām 275 km. Par šo ideju man LNB pateicības nozīmīti piešķīra. Es pats vislaik, kamēr dzīvoju Daugavpilī, biju biedrības valdes loceklis, rakstīju atskaites. Divas reizes piedalījos LNS kongresā.

Kad ir ko atcerēties

Vispār esmu lielu pateicību parādā Pāvelam Pavlinam par to, ka viņš man iemācīja visu to, ko zinu par organizatorisko, sabiedrisko darbu. Šad tad pārskatu savus daudzos ordeņus, piemiņas zīmes, diplomus par priekšzīmīgu, labu darbu... Ir, patiešām ir ko atcerēties!

No Latgales, no Daugavpils Rīga aizvīlējās vairākus talantīgus cilvēkus. Tatjana jau arī reizi pa reizei ieminējās par aiziešanu uz Rīgu, bet turējos pretī... Mani arī aicināja, bet atteicos, jo pārāk stipri mīlēju Daugavpilī, tās dabu, arī māte, tēvs tepat blakus laukos bija, vēlējos būt viņu tuvumā.

Visu mūžu esmu kaislīgs makšķernieks, sēņotājs. Ziemā spiningoju...

Kad 1995. gadā man kā aktīvam pašdarbniekam un sabiedriskam darbiniekam piešķīra Goda biedra nosaukumu, patiešām jutos pagodināts!

Dzīves pārmaiņas, atstājot dzimto pusi

«Meitas viratēva nāve rosināja padomāt, kā dzīvosim tālāk... Meita gribēja, lai dzīvojam viņas ģimenei tuvāk. Tad nu pārdevām Daugavpils dzīvokli, par iegūto naudu Zvejniekciema dzīvokli mums sanāca eiorremonts, un nu te mājīgi dzīvojam. Klusi gan. Skumstam pēc Daugavpils, tur tomēr gandrīz pusgadsimts interesanti nodzīvots! TV, grāmatas, prese – tā ir mūsu ikdiena.»

Viktors brauc uz Rīgu, uz Rītausmu jaunākās ziņas klausīties, Nedzirdīgo dienas koncertu skatīties. Šī gada Rēzeknes festivāls arī redzēts. Viņš joprojām dzīvo līdz LNS darbam, notikumiem. Viņam patīk LNS ļaustu aktīvā rosība un padarītās labās lietas. Viktors zina, ka LNS strādā arī jauni darbinieki, taču, viņaprāt, joprojām labākie ir A. Pavlins, M. Piterniece un J. Groma. Paldies visiem par rūpēm!

Savukārt Tatjana brauc uz Rīgu meitai palīgos. «Arī draugi pie mums atbrauc un jūsmo par idillisko Zvejniekciemu, skaisto jūru blakām un fantastisko jūras gaisu!» tā mūsu Goda biedrs nobeidz šo sarunu dzīves garumā. ▲

Mūsu ļaudis — jubilāri: zelta briedumā!

Jautrite Groma

Ir rudens, zeme piebirusi ar košu lapu klājumu tā, ka šķiet – var iet pa zelta taku un vērot daudzkrāsainā rotā tērptos kokus. Ir ražas laiks, kad gribas apkopot un vērtēt pavasara – vasaras guvumu.

Ir rudens, «Rītausmā» atkal pulcējās skaisto gadu jubilāri ar savām ģimenēm un draugiem, lai plašākā pulkā atskatītos uz savas dzīves guvumu. Jubilāru saietam ir skaists nosaukums — «Zelta briedumā», un šai saieta tradīcijai arī jau ir zelta gadi.

Tā ir pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados Monikas Rublovskas izlolota, izdzīvojusī cauri labajiem un grūtajiem gadiem un vienmēr ir pulcējusi pietiekami lielu gribētāju skaitu.

Arī šogad svinīgā gājienā zālē tika ievesti 26 gaviļnieki, no kuriem vecākajai dalībniecei 85 brieduma gadi, jaunākajiem – 50 mazgadiņi.

Jubilārus un viesus sveica KC «Rītausma» vadītāja Maruta Piterniece un Rīgas biedrības priekšsēdētāja Vita Kamare.

*Ir sāpes bijušas un laimes brīži saldi,
Kas nu kā gadu dārgakmeņi spīd.
Ir ieguvumi, zaudējumi, maldi,
To šodien domās vari izvētīt.*

Ar šādiem vārdiem sākās saieta apsveikumu daļa, kur katrai gadu grupai bija savi vēlējumi.

Godināti tika – Leonora Luksta, Valērijs Duškīns, Bruno Skrickis, Juris Smons, Viktors Joņins, Linerts Dugness, Ansis Smons, Laima Skricka, Tatjana Joņina, Irēna Veismane, Ēvalds Klušs, Aleksandrs Bočkarjovs, Georgs Rubens, Valentīna Smona, Māra Klievēna, Anna Kāposta, Stefans Bučinskis, Vitālijs Kokorēvičs, Jeļena Novicka, Edgars Pļaviņš, Aivars Zemtautis, Dzintra Jansone, Mārīte Mieziņa, Andra Pļaviņa, Ivars Vilīps, Tatjana Urboniene.

Katra gadus gan neteikšu, jo neviens no viņiem neizskatījās atbilstoši saviem gadiem, bet gan STIPRI JAUNĀKI. «Kopsoļi» lasītāji šajos uzvārdos atpazīst biedrības un kultūras centra aktivistus un pašdarbniekus, kuru devums LNS ir ievērojams. Godināmie nav bijuši mājās sēdētāji, kuriem intereses aprobežojas savās četrās sienās, bet gan bija un turpina būt aktīvi līdzdarbība un līdzdalība.

Godināšanas daļu noslēdza Maruta Piterniece, aicinot uz kopēju tostu par jubilāru stipru jo stipru veselību, lai pietiktu spēka un enerģijas būt kopā ar mums.

Ģimenes un draugi nāca ar ziedu pilnām rokām, līdz paši gaviļnieki bija ziedu kupenās. Daudziem turpmāk albūmos būs bildītes ar skaisto brīžu iemūžinājumu. Bija arī TV nedzirdīgo programmas filmētāji un intervētāji, cerams, ka visi gaviļnieki varēs sevi ieraudzīt televīzijā.

Jauni, jauki, jautri, mirdzošām acīm un sārtiem vaigiem, dzīvi mīlošām sirdīm – tādi bija saieta dalībnieki. Nezaudējiet šo savu mirdzumu ikdienā! ▲

Foto: V. Krauklis

LNS nekustamie īpašumi: Katram savas vajadzības

Ilze Kopmane Atzimst no pelniem...

Tā var teikt par LNS īpašumā esošo ēku **Daugavpilī**, Mihoelsa ielā, kur izvietots klubs. Pagājušajā gadā priecājāties par izremontētām telpām II stāvā, kur atrodas darba kabineti biedrības priekšsēdētājam un tulkam, kā arī zāle un mazāka telpa pasākumiem. Tad remonts tika veikts, pateicoties ES finansējumam.

Un nu daļai no ugunsgrēkā izdegušajam I stāva telpām vairāk nekā 116 kv.m platībā atradies ieinteresēts nomnieks, kurš samērā īsā laikā telpas izremontējis un iekārto tajās friziersalonu apkalpošanas vairumtirdzniecības bāzi.

Telpās nomainīti logi (*skat. attēlā*), apkures sistēma, elektropievades un kanalizācijas iekārtas. Iekārta lamināts grīdām, uzstādītas jaunas durvis, piekaramie griesti. Atdalīta un iekārtota arī tualete. Savu telpu zonā nomnieks veicis arī fasādes remontu.

Veikums vērtējams kā kvalitatīvs, atzina LNS nekustamo īpašumu speciāliste Anna Bogdanova, vienlaikus atzīmējot, ka diezgan liela platība vēl ir kritiskā stāvoklī: 51,8 kv.m iznomāti tūristu klubam, bet tur remonts vēl nav uzsākts; bez tam vēl I stāvā būtu jāatrod remontspējīgs nomnieks apmēram 50 kv.m platībai, bet II stāvā – 110 kv.m brīvai platībai.

LNS Domē pirms gada apspriestais piedāvājums no kādas firmas – uzcelt nedzirdīgiem jaunu klubu, lai savā īpašumā dabūtu šo LNS īpašumu, – neatbilda realitātei, tāpēc darījums nenotika, tā kā «paliekam vecajās vietās».

Liepāja un Smiltene jaunas mājvietas gaidās

Kā informēja A. Bogdanova, tomēr ceļa jūtīs ir dažas citas biedrības. **Liepājniekiem** beidzot pavērusies cerība tikt nākotnē pie savām mājām.

Nedzirdīgo dienā Dome vienbalsīgi pieņēmusi lēmumu pirkt zemi Liepājā, lai tur uzceltu jaunu kluba ēku. Un zeme ir jau nopirkta.

Starp citu, gan kāda māja, gan zeme tika meklēta vairākus gadus. Bija pat Domes lēmums par kāda namiņa pirkšanu, ņemot kredītu bankā, — diemžēl atklājās neparedzēti, slēpti defekti (brants!), tāpēc darījums nenotika. Beidzot šis priecīgais notikums – lai izdodas iecerēto nodomu kluba uzcelšanu – piepildīt tuvāko gadu laikā!

Vēl vienai – **Smiltenes** biedrībai ir uzteiktas pašreizējās nomas tiesības mājā Tepera ezera krastā, kur tā atrodas no savas dibināšanas pirmsākuma. Bet nu ir ēka nopirkta un īpašnieks pieprasa to atbrīvot.

Smiltenes dome tās vietā piešķīrusi telpas pilsētas centrā **Atmodas ielā 2.** LNS pieprasījusi tās izremontēt, un tikai pēc tam būs iespējams slēgt līgumu par šo telpu izmantošanu. Telpas drīz būs izremontētas.

Arī citos īpašumos darāmā pietiek

«LNS nekustamo īpašumu jomā viss notiek finansiālo iespēju robežās un skatoties pēc tā; kura vajadzība ir vissvarīgākā, lai īpašumu saglabātu,» saka A. Bogdanova. Taču darāmā joprojām daudz.

KC «Rītausma» – vajadzētu pilnveidot ugunsdzēsības sistēmu, izremontēt lielo zāli – atjaunot sēdvietas, pakāpienus uz paaugstinājumu, salabot vai nomainīt skatuves mehānismus, nosiltināt un nokrāsot fasādi.

Ļjaviņās – dzīvojamai mājai, kur izvietots arī klubs, nepieciešams nobetonēt pamatus un ierīkot jumtiņu virs ieejas. Bet vecā kluba ēkai ilgstoša problēma – pagrabā drenāžas sistēmas izveide.

Ventspilī – jāmaina ūdens noteksisstēma un jāierīko dzelzs durvis. Šis ir īpašums, kurā gadiem ilgstoši jākaro ar nomniekiem – nemaksātājiem. Notiek tiesāšanās. Šeit ir brīva platība (34 kv.m), kuru varētu iznomāt.

Rēzeknē – jāatjauno ūdens ārējās pievades caurules un jāmaina pagalma segums.

Jāatzīmē, ka LNS iegādājušies īpašumā zemi, uz kuras atrodas bij. Rēzeknes MRU ēka, kurā tagad atrodas klubs.

Valmierā – LNS īpašums šeit atrodas labās saimnieciskās rokās. Paveikti vairāki labiekārtošanas darbi, remonts gan pašu rokām, gan projektu ietvaros, tāpēc to var nosaukt par pašlaik vislabāk uzturēto īpašumu. Bet arī valmierieši vēlētos kaut ko uzlabot – nobruņģēt savu pagalmu.

Kuldīdznieki mājīgi iekārtojušies LNS privatizētā dzīvokli daudzdzīvokļu mājā. Protams, vienmēr jau gribētos, lai telpas būtu plašākas, skaistākas, svaigākas. ▲

Ziedojumi

Velta Rence, Raisa Suhareva (3ls); Anatolijs Suharevs, Biruta Ilzēna (2ls); Inese Klāsupa, Dzintra Intsone, Imants Intsons(1ls).

Iepazīsimies

Vēlos iepazīties ar vīrieti vecumā no 65 – 70 gadiem, ar kuru varētu dalīties priekos un bēdās. Man 68. Dzērājus lūdzu neatsaukties.

Gaidīšu vēstuli uz redakcijas adresi **Aija, Kopsoli, Elvīras iela 19, Rīga, LV – 1083.**

Uzmanību LNS biedriem!

Latvijas Nedzirdīgo savienības 2007. gada biedru naudas apmērs noteikts 3ls.

Biedru naudas jāsamaksā līdz 2007. gada 1. oktobrim.

Tiem LNS biedriem, kuri nav samaksājuši biedru naudu līdz 2007. gada 1. oktobrim, noteikta no 2007. gada 1. oktobra soda nauda Ls 0,50 par tekošo gadu.

Izraksts no LNS Domes lēmuma Nr. 5 – 1

Uzmanību!

SK «Tālavas NS» sportistu zināšanai:

SK «Tālavas NS» kopsapulce pārcelta no 17. uz 24. novembri pl. 14 Valmierā, Brīvības ielā 44.

Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.

SK «Tālavas NS» valde

Paziņojums!

Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācija rīko pasākumu – balli

«Tādi mēs esam»

23. novembrī

pl. 19 KC «Rītausma».

Sīkāka informācija skatāma LNJO mājaslapā:

www.efraims.org

Notikums! Laura pasaules čempione

Lauras Gailis aizrašanās ir Austrumu cīņas sports, konkrēti — teikvondo. Šogad viņa pasaules čempionātā Vācijā izcīnīja zelta medaļu. Pēc atgriešanās mājās par šo guvumu sarunu ar viņu redakcijā risināja Irīna Kristoforova.

❶ Vai tev teikvondo cīņas sports uzreiz iepatīkās?

Sākumā bija ļoti grūti izturēt treniņu slozdi divreiz nedēļā. Visādi protestēju — čīkstēju, sūdzējos, kļiedzu, ka vairs nespēju. Reiz trenere ņēma pat žagarus talkā, lai ieviestu kārtību. Ar laiku jau pieradu, pat iepatīkās, kad jutu — jā, es varu, es protu!

❷ Nu tev jau ir liela cīņas pieredze Latvijā, Eiropā, pat pasaules mērogā. Kur ir tā robeža — starp sportu un «kaušanos», jo jāsit taču ir otram, savam pretiniekam?

Jā, tāds ir šis sports! Divos raundos pa 2 minūtēm katrā jācenšas pēc iespējas vairāk pretiniekam trāpīt (iespert, iesist). No malas liekas nežēlīgi, bet tur valda savi stingri likumi, kur drikst, kur nedrīkst sist, lai treniņi vai sacensības nebeigtos slikti. Jāprot gan uzbrukt, gan aizsargāties. Atceros, ka pārdzīvoju kādu sitienu ar kāju pa degunu savai pretiniecei Latvijas čempionāta pašā sākumā. Bet tas bija atļautais paņēmieni, tāda ir cīņa, un tiesneši par pareiziem sitieniem ieskaita punktus. Citādi nevar uzvarēt.

❸ Vai ir kādi apģērbi, noteikumi un tradīcijas?

Jā, mums ir speciāli tērpi, galvas ķiveres, roku un kāju aizsargi utt. Jostas iegūst, izturot pārbaudījumus un nokļūstot attiecīgā līmenī. Man jau ir pirmā līmeņa (1.dana) melnā josta. Mums katram ir arī savi fani, kas mūs atbalsta uzmundrina, apspriež. Diemžēl man kā vārdzirdīgai to grūti uztvert un saprast. Arī treneris man maz skaidro ar vārdiem, bet vairāk parāda.

❹ Vai esi piedalījies kādās sacensībās un ar kādiem rezultātiem?

Ļoti daudz dažāda mēroga sacensību bijis — Latvijā, ārzemēs. Eiropas čempionātā pirmoreiz startēju 1998. gadā. Daudzreiz esmu ieguvusi pirmās vietas, arī toreiz savā grupā biju labākā.

❺ Īpašs notikums droši vien bija arī melnās jostas iegūšana. Kā tas notika?

Tas bija šogad, februārī. Eksāmenu kārtu Somijā. Veselas trīs stundas. Sākām ar iesildīšanās vingrinājumiem, tad sitienu tehnika, cīņas demonstrējums, paš-aizsardzība, formālais vingrinājums jeb pumse. Mūs eksaminēja teikvondo lielmeistars (*Dae Djen Hvang*) ar 9.pakāpes melno jostu, bet es pēc 14 gadu treniņiem dabūju savu pirmo melno jostu.

Prombraucot mācījāmiem tā īsti un pareizi austrumu stilā paklanīties — to prasa teikvondo stils.

Mums ir jāapgūst arī savi daudzi apzīmējumi korejiešu valodā, ko lieto šajā sportā.

❻ Bet tagad pastāsti, lūdzu, kā no 22. līdz 23. septembrim piedalījies Pasaules čempionātā Vācijā!

Tur bija jāparāda sevi formālajos vingrinājumos jeb pumse un cīņā. Visu izšķīra cīņa ar īrieti, kurai bija dzeltenā josta. Pretiniece bija prasmīga, ar izkoptu aizsardzību taktiku, tāpēc pirmajā raundā neklājās viegli. Otrajā toties izdevās sitiens pa galvu, ar ko ieguvu pārsvara punktus. Šī uzvara man bija patīkams pārsteigums. Jā, un arī visa mūsu Latvijas komanda (Rīga, Bauska, Saldus) kopvērtējumā ieguva 1.vietu pasaules

❽ Prieks bija liels, vai ne!

Protams, un ne tikai man. Draugiem, vecākiem, darbabiedriem arī. Tētis bija lielā sajūsmā.

Visas sacensības ir jaukas arī tāpēc, ka daudzu valstu sportisti sadraudzējās savā starpā. Manu draugu vidū ir vācieši, spānieši, īri, turki.

❾ Vai sports prasa «upurus», atteikšanos, lielu gribaspēku?

Tā es neteiktu! Man patīk šis sporta veids, ir liela pieredze, tāpēc arī nav grūti. Tieši otrādi, tas man nepieciešams — būtiski. Bija vairāki gadi, kad likās — nevaru savienot sportošanu Bauskā ar darbu Rīgā. Tā man ļoti pietrūka, un es tomēr sakārtoju šīs lietas tā, ka atradu iespēju apmeklēt treniņus.

Kas attiecas uz atteikšanos — īpaši pirms sacensībām sevi jākontrolē, lai paliktu savā svara grupā. Nevajag ēst neko treknu, vairāk augļus utt. Gadījās, ka komandas biedriem pirms čempionāta krietni bija jāsvīst skrienot, lai nodzītu pāris lieko kilogramu.

❿ Vai veselība nav cietusi? Kā sports palīdz ikdienā?

Jā, jutos droši uz ielas, jo pratīšu sevi aizstāvēt. Par to pārliecinājos, kad reiz piesējās divi puīši. Ātri vien viņi atradās zemē un nonāca policijas ziņā. Sevi es protu aizsargāt.

Veselība man laba vienmēr, kaut arī zilumi piedzīvoti. Bet lūzumu nav bijis. Kādreiz domāju: vismaz vienreiz mūžā vajadzētu dabūt zilo aci. Joks!

⓫ Kā darbabiedri izturas pret jūsu aizraušanos?

Problēmu nav. Darbavietā mani atbalsta, atlaiž uz sacensībām, jūt līdzī. Pēc uzvaras pasaules čempionātā saņēmu īpašus kolēģu apsveikumus un dāvanas. Ar kolēģiem saprotos labi, savstarpējās sazināšanas prasme mums piecos gados noslīpējusies.

Tiesa, man tagad gribētos apgūt vēl kādu amatu, sasniegt arī darbā kaut ko citu. Arvien jāiet tālāk uz priekšu — gan sportā, gan darbā.

⓬ Varbūt pēc visiem šiem panākumiem pienācis laiks savās prasmēs dalīties ar citiem?

Kad es dabūju melno jostu, tad sāku apsvērt, kā būtu, ja es kļūtu teikvondo trenere un mācītu šo mākslu maziem bērniem. Vai es to īsti vēlos, vai esmu tam gatava, par to man vēl jādomā. ▲

Laura — čempione

mērogā un visvairāk medaļu. Mūsu Latvijas komanda izcīnīja 8 pirmās vietas, 10 otrās vietas, 5 trešās vietas. Bet mana Bauskas komanda ieguva 4 pirmās vietas, 1 otro vietu, 2 ceturtais vietas.

Strasbūrā: Jaunieši apmeklē Eiroparlamentu

Ivars Kalniņš, LNJO prezidents

Vasarā man bija sarakste pa e — pastu ar Eiropas Padomes Parlamenta deputātu Aldi Kušķi no Latvijas. Viņš ir viens no deviņiem Latvijas deputātiem, kas strādā EP parlamentā Strasbūrā, Francijā. Šis deputāts sarakstē, uzdodot jautājumus, izrādīja interesi par nedzirdīgo organizācijas darbību un jauniešiem. Un tad mūsu septiņu jauniešu grupa devās apmaksātā braucienā uz šo parlamentu...

Kā sākās

Sākumā man nebija ne mazākas jausmas, ko viņš vēlējas no mūsu jauniešiem. Stāstīju viņam par mūsu organizācijas darbu, jauniešiem. Kādu dienu viņš piedāvāja septiņus jauniešus ar zīmju valodas tulku uzņemt Strasbūrā. Biju pārsteigts par negaidīto piedāvājumu. Deputāts izvirzīja prasības dalībnieku izlasē — jābūt aktīviem jauniešiem, kuriem ir interese par ārpolitiku un ES darbību, ar labu CV, kam ir augstākā izglītība vai kas studē. Prasību pēc augstākās izglītības nebija iespējams izpildīt, un es izskaidroju viņam situāciju nedzirdīgo izglītības jomā.

Galū galā šo prasību A. Kušķis atsauc.

Dalībnieku sastāvā tika iekļauti: **Elfa Zariņa, Tatjana Osetrova, Karina Beisone, Arta Birzniece – Siliņa, Aļona Udovenko, Mārcis Rušīņš, Ivars Kalniņš**, kā arī zīmju valodas tulks pieredzējusi gide **Iveta Pumpura**. Aldis Kušķis šādu grupu apstiprināja, un mēs varējām doties uz Eiropas politikas centru.

Braucām cauri Eiropai...

Pēc uzstāšanās Nedzirdīgo dienā nākamajā rītā jau bijām ceļā kopā vēl ar kādiem 30 aktīviem dzirdīgiem jauniešiem no visas Latvijas. Ar komfortablu autobusu braucām cauri Lietuvai, Polijai, Vācijai. Visu ceļojuma laiku par valstīm, pilsētām utt. stāstīja gids, bet Ivetai visu ceļu bija jātulko. Apstaigājām daudzas vēsturiskas vietas, izbaudījām nacionālus ēdienus, izlūkojām veikalus.

Galamērķis – Eiropas parlaments

Eiropas Savienības mītnes atrodas Briselē (Beļģija), Luksemburgā un Strasbūrā (Francija). Strasbūra ir Eiroparlamenta, Eiropas Padomes un Eiropas Cilvēktiesību tiesas mītnes vieta. Ļoti moderna un gigantiska celtnie ar daudzām telpām.

Kāda sajūta bija, ieejot tur? **Arta:** ar vienu soli nonākot Eiropas Parlamentā, sajūta bija tik neparasta, likās – tur ir pavisam sevišķa atmosfēra.

Eiropas parlamentā strādā 785 deputāti,

vērojām milzīgo zāli. Tulks Iveta dabūja austiņas un tulkoja mums, par ko deputāti spriež. Jāatzīst: ja nav intereses par politiku, no tām runām var aizmigt. Taču parlamenta mītnē mēs guvām priekšstatu, kas notiek šajā ēkā, ko deputāti dara. **Tatjana:** savām acīm redzēt, kas notiek parlamentā, un vērot plenārsēdes par sarežģītiem politikas jautājumiem – tā bija neapraģstāma sajūta, atrodoties tur.

Bija vērts savām acīm to visu redzēt.

Aļona: Ceļojuma laikā vislielāko iespaidu guvu tieši Eiropas Parlamentā, kur pulcējas deputāti no dažādām valstīm. Tagad zinu, kur notiek Eiropas Padomes sēdes un kur Eiropas tiesa, kas atrodas blakus parlamentam.

Strasbūra

Strasbūra ir pilsēta Francijas austrumos pie Vācijas robežas. Šai pilsētai ir raiba un nežēlīga vēsture. Tā bijusi strīda ābols, par kuru visos laikos cīnījušies vācieši un franči. Tā kā arī ES parlamentā bieži jārisina strīdīgi jautājumi, tad par tā centru izvēlējas šo pilsētu. Strasbūrā ir ļoti daudz vēsturisku vietu, īpaši lepna ir katedrāle, kas viduslaikos tika uzskatīta par augstāko celtni pasaulē. To pirms 7 gadiem islāma radikāļi gribēja uzspridzināt.

Pilsēta veidojusies un augusi franču un vācu kultūru mijiedarbībā. Braucot ar tūristu kuģi pa llas upi, varējām redzēt dažādas vēsturiskas ēkas. **Tatjana:** Vecpilsēta ir ļoti romantiska. Tajā var mierīgi pasapņot, iegrimt klusumā un mierā. Savukārt **Arta** par ceļojumu saka: Tas bija brīnišķīgs, man patika vecpilsēta un katedrāle. Jauki, ka saglabāties viss senatnīgais...

Pēc parlamenta apmeklēšanas bija kopīgas vakariņas ar deputātu Aldi Kušķi vienā no greznākajiem pilsētas restorāniem. Mēs bijām kopā gandrīz 40 cilvēku, sēdējām grupās. Mūsu jaunieši – pie viena galda ar deputātu Aldi Kušķi. Viņš interesējās, ko mūsu organizācija dara, kādas problēmas pastāv nedzirdīgiem jauniešiem. Sarunas risinājās sirsnīgā gaisotnē. Par kopīgām

Visa grupa kopā ar deputāta kungu

tostarp 9 no Latvijas. Plenārsēdē izskan 23 oficiālas valodas, deputātiem tulkojumu nodrošina profesionāli tulki. Latvijas deputātiem tulko 6 tulki īsās maiņās.

Mums bija paredzēta tikšanās ar deputātu Aldi Kušķi. Viņš izstāstīja par savu darbu parlamentā, saviem Latvijas kolēģiem, aktuālām parlamenta sēžu tēmām un darbu kopumā. Zālē, kur izkārti oficiālie Eiropas Savienības karogi, mēs kopīgi nofotografējāmies. Šī vieta ir populāra tūristiem — nāk tur iemūžināties, pat drūzmējoties rindā. Zālē pie sienas ir piemiņas plāksne ar atzīmi par Baltijas valstu pārciesto totalitārisma režīmu un deportāciju pēc Otrā pasaules kara. Pie tās nolikām ziedus.

Bijām arī plenārsēžu zālē, kur deputāti izskata un pieņem visādus likumus. Tribīnēs to var vērot jebkurš interesents. **Mārcis:** esmu bezgala priecīgs pabūt Eiropas Parlamentā, vērot deputātu darbu un satikt tur mūsu deputātu Aldi Kušķi. No tribīnēm

vakariņām **Elfa**: *Visvairāk biju patikami pārsteigta par to, ka deputāta kungs atceras vai katra dalībnieka CV. Bija vakariņošana jaukā atmosfērā šajā restorānā.*

Ko tikšanās mums deva? **Tatjana** stāsta: *Pats galvenais, ka starp nedzirdīgiem jauniešiem un ES deputātu veidojas šāda sadarbība. Esmu pārsteigta par viņa lielo ieinteresētību un vēlmi uzzināt tuvāk par nedzirdīgo dzīvi, mūsu aktuālām problēmām.*

Vācijā — mājupbraucot

Pēc ekskursijas Strasbūrā pabijām arī dažās Vācijas pilsētās. Bijām Bādenbādenē — populārā Vācijas kūrortpilsētā, kur apmeklējām ūdensparku (baseinu, pirti, saunu u.c.).

Pēc tam pārbraucām uz Vācijas banku metropoli — Frankfurti pie Mainas. **Aļona** par braucieni: *Tas bija brīnišķīgs! Ļoti patika*

termināla baseins Bādenbādenē. Ceļabiedri — draudzīga kompānija.

Iespaidi

Pēc 7 dienu ceļojuma dalībniekiem noteikti ir kādi iespaidi. **Elfa** bija sajūsmā: *man viss patika — grupas saliedētība, ieinteresētība, labs noskaņojums. Joprojām uzjundī atmiņas un — jāšāk domāt par ekskursiju uz mūsu pašu Saeimu, lai tiktos ar kādu pašmāju deputātu!*

Bet **Tatjana** ir gandarīta: *es vispār nebiju nogurusi no garā brauciena autobusā, pateicoties daudzveidīgajai ekskursiju programmai. Man viss patika. Jauki pavadīts laiks! Aļonai pēc ceļojuma ir vēlētānās: man šobrīd ir daudz plānu nākotnē par to, kā varētu palīdzēt nedzirdīgiem cilvēkiem, piemēram, organizēt seminārus, kursus vai kā citādi sniegt noderīgu informāciju. ▲*

Rītausma viesizrādē: Lietuviešiem patika

Irīna Kristoforova

Tā es teiktu par KC «Rītausma» pašdarbnieku koncertu Panevēžā, kur notika sarīkojums par godu Nedzirdīgo dienai. Mūsu deļotājas un melodeklamētājas tur uzstājās 6.oktobra sestdienā.

Koncerts kopumā ilga divarpus stundas, un mazu daļu no tā aizpildīja dažas melodeklamācijas un pāris moderno deju viena pāra izpildījumā. Toties mēs patiešām iepriecinājām skatītājus ar daudzām dejām košos tērpos, vairākām melodziesmām, ko izpildīju es un Jolanta Znotiņa, kā arī drāmas ansambļa izrādī «Mazā raganīņa».

Noslēgumā abas puses apmainījās ar dāvanām un aizvadīja pāris stundas draudzības vakarā pie kafijas galda, kā arī piedaloties rotaļās un dejās. No lietuviešu kolēģiem mūsējie centās izziņāt arī citus jau-

numus, piemēram, par tulku darbu.

Tulks B. Aldersons: Uzzinājām, ka Panevēžas biedrībā strādā 8 tulki. Lietuvā tulki apvienoti tulku centrā, kuram ir filiāles visā Lietuvā lielākajos rajonos. Augstskolu studentiem tulkus apmaksā valsts. No valsts budžeta tiek apmaksāti arī pārējie tulku pakalpojumi, par kuru konkrēto sadali lemj pats tulku centrs.

Tulki parasti nāk no ģimenēm ar nedzirdīgajiem vecākiem, jo «cilvēkus no malas» reti kad nedzirdīgie pieņem kā savējos un tiem neuzticas. Visiem tulkiem jāmacās koledžā, pēc tam var izgloties arī tālāk.

Kultūras centriem ceļš bijis grūtāks uz valsts atbalstu. Tagad tas jau sāk nokārtoties un arī kultūrai pasākumiem rasta pietiekama valsts sapratne. ▲

Redakcijas sleja

Šis rindas mums rakstīt nav viegli, bet pienācis laiks, kad tas jā dara.

Tieši desmit gadus (no 1998) izdevās saglabāt nemainīgu «Kopsoli» cenu, kaut arī izmaksas šai laikā pieaugušas trīskārt. Taču 2008. gadā paredzams tik liels cenu kāpums visās tajās nozarēs, kas skar avīzes izplatīšanu un izdošanu, ka arī mēs esam spiesti paaugstināt abonēšanas maksu nākamajā gadā, lai nenogrīmtu inflācijas vilņos.

Šobrīd avīzes viena eksemplāra izmaksa ir 1.20Ls, nākamgad tā sasniegs apmēram 1.80Ls, bet jūs, dārgie lasītāji, par vienu avīzi maksājat 0.15 – 0.20Ls!

Lai saglabātu vismaz šo līdzšinējo proporciju, esam spiesti paaugstināt cenu 2008.gadam:

- pasūtīt sanemšanai uz vietas redakcijā, kultūras centrā, biedrības, skolās utt. – 5 Ls,
- pasūtīt Latvijas pastā ar piegādi mājās – 8 Ls.

Mīlie lasītāji! Tagad viss atkarīgs no jums: vai sapratīsiet, pieņemsiet un kopā ar mums izturēsiet šo situāciju?

Būs tā, kā jūs izlemsiet «Kopsoli» likteni – būt vai nebūt? Jūsu priekšā, jūsu rokās ir šī izvēle: vai mums pietiek ar dienišķo maizi vai va-jadzīga arī garīgā maize, kuru «Kopsoli» jums sniedz jau vairāk nekā piecdesmit gadu garumā.

Līdzjūtības

†
*Es aizeju, kaut viss te ļoti patik.
Un gribētos vēl ilgi, ilgi būt.
Varbūt tur brīnumu var satikt,
Ko te man dzīve neaļāva gūt.*

Mūsu dziļa līdzjūtība Ārijas DZIRNES piederīgajiem, no viņas atvadoties.

Valmieras biedrība un biedri

†
*Lai māsas mīlestība tālāk vada,
Lai apklususi sirds jums spēku dod...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Daces Lāces ģimenei, tuviniekiem, draugiem un paziņām, mūsu Āriju smilšu kalniņā pavadot.*

*Gerenovsku, Čaiku ģimenes,
Gundega Paņko, Ainārs Osmanis*

PIEMINAM ĀRIJU DZIRNI

...kā gaišu cilvēku, uzticīgu «KS» domubiedru, lasītāju un rakstītāju, rosinātāju un mūsu darba atbalstītāju visa sava mūža garumā.

Nu Ārija šķirsta lapas mūžības grāmatā. Paldies tev par to, ko mums devi, — un vieglas smiltis.

Ar līdzjūtības apliecinājumu tuviniekiem laikraksts «Kopsoli»

†
*Dzēves aiznes mūža dienas,
Baltas smiltis lēni birst,
Tu, kas dzīvē dārgs ir bijis,
Sirds nemūžam neaizmirst.
Mūsu dziļa līdzjūtība Rutas Zirniņas piederīgajiem, no viņas atvadoties.*

Valmieras biedrība un biedri

†
*Tur, saulei pie rokas labās,
Dievs tēva dvēseli noglabās...
Lai tavam tēvam vieglas smiltis!
Izsakām sirsnīgu līdzjūtību mūsu kolēģei Ārijai Mednei.*

Darbinieki no Elvīras ielas 19

Ievēribai!

Jā vēlaties sveikt savus biedrus jubilejās un citās īpašās reizēs, lūdzam savlaicīgi atsūtīt pieteikumus 2008. gadam.

*Galvenā redaktore: Ilze Kopmane
Datormakets: Irīna Kristoforova*

**Jebko vieglāk likvidēt
nekā radīt no jauna.**

Nākamais numurs 15. decembrī.